

MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 09 maja 2011 r.

FR6/0602/2/RFB/11/BMI9-4837

p. J. Koźmiak
Marszałek Senatu
19.05.11
4495

Szanowny Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: BPS/DSK-043-3542/11

W związku z oświadczeniem złożonym przez Senatora Tadeusza Skorupę podczas 73. posiedzenia Senatu RP w dniu 31 marca 2011 r., skierowanym do Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Finansów, w sprawie złota zrabowanego Polsce przez hitlerowskie Niemcy, pragnę przedstawić następujące stanowisko.

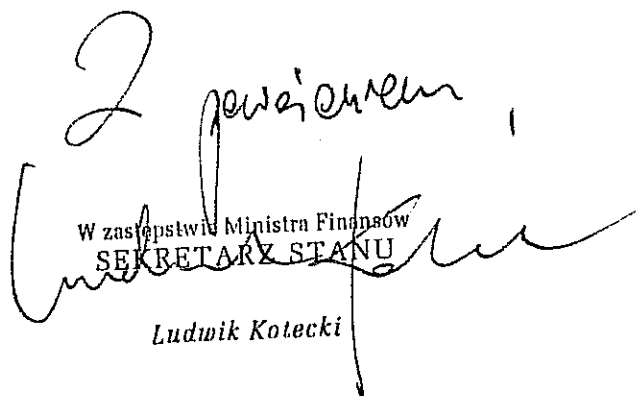
Na podstawie zgromadzonych informacji ustalono, iż w sierpniu 1939 r. Bank Polski S.A., który pełnił w okresie międzywojennym rolę banku centralnego, posiadał zasoby złota o łącznej wadze 38 ton i wartości 463 milionów ówczesnych złotych. W obliczu agresji niemieckiej złoto przetransportowano do Rumunii a następnie do Francji. W latach 1940-1944 było ono przechowywane we francuskich posiadłościach w Afryce. Dopiero w roku 1944 złoto trafiło do depozytu w Banku Rezerw Federalnych w Nowym Jorku, Banku Kanadyjskim w Ottawie i Banku Anglii (*Bank of England*). Po uznaniu przez mocarstwa zachodnie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej w roku 1945 złoto znalazło się ponownie w dyspozycji Banku Polskiego S.A. a następnie Skarbu Państwa. Zasoby złota były stopniowo spieniężane w związku z finansowaniem bieżących potrzeb państwa. Ostatnia partia złota z zasobów Banku Polskiego S.A. została upłynniona w 1950 r. Krok ten przypieczętował los Banku Polskiego S.A., który w 1951 r. został postawiony w stan likwidacji.

Z kolei w sprawie złota zrabowanego bankom centralnym w okupowanej Europie przez hitlerowskie Niemcy, w wyniku Paryskiej Konferencji ws. Reparacji, która odbyła się z udziałem przedstawicieli władz polskich, powołana została Komisja Trójstronna ds. Restytucji Złota Monetarnego. W jej skład weszli przedstawiciele rządów Stanów Zjednoczonych Ameryki, Francji i Wielkiej Brytanii. Zadaniem Komisja Trójstronnej było

rozdysponowanie odzyskanego złota. Komisja Trójstronna zajmowała się wyłącznie złotem monetarnym, czyli zasobami kruszcu przechowywanymi przez banki centralne w formie swoich rezerw zabezpieczających obieg pieniądza papierowego. Poszkodowane państwa, do których należały: Albania, Austria, Belgia Czechosłowacja, Grecja Włochy, Luksemburg, Holandia, Polska i Jugosławia, zgłosiły łącznie roszczenia opiewające na 514 ton złota. Komisja Trójstronna, w której dyspozycji znalazło się łącznie 336 ton odzyskanego złota, po wypełnieniu swej misji zakończyła działalność w 1998 roku. Polskie roszczenia odnosiły się do 4,7 ton złota, które zostało zagrabione przez III Rzeszę z Banku Gdańskiego. Zwrot złota nastąpił w 1976 r. po uznaniu przez Republikę Federalną Niemiec granicy państwowej na Odrze i Nysie Łużyckiej. Zaznaczyć należy, iż Komisja Trójstronna nie zajmowała się odzyskiwaniem lub dystrybucją złota zrabowanego przez hitlerowskie Niemcy osobom prywatnym i innym niż banki osobom prawnym.

Według posiadanych informacji złota znalezione po wojnie w okupowanych Niemczech zostało rozdzielone pomiędzy państwa poszkodowane, natomiast 5,596 tony metrycznej złota zdeponowano na podstawie Aktu Końcowego Konferencji Walutowej i Finansowej NZ z dnia 22 lipca 1944 r. w Londynie. Na mocy porozumienia między Rządem Wielkiej Brytanii a Zarządem Rezerwy Federalnej w Nowym Jorku, dnia 1 grudnia 1997 r. przekształcono to złoto w Fundusz na rzecz Ofiar Prześladowań Hitlerowskich (nazywany Funduszem Złota Londyńskiego), który wynosił 68 milionów USD. W 2000 r. Fundacja Polsko-Niemieckie Pojednanie wystąpiła do Funduszu z wnioskiem o przyznanie środków na pomoc dla żyjących ofiar pracy przymusowej. Wniosek został uwzględniony i dnia 30 stycznia 2001 r. zawarta została między Rządem Wielkiej Brytanii a Fundacją Polsko-Niemieckie Pojednanie umowa o przekazaniu na wnioskowany cel kwoty 10 milionów USD. Wykonano ją w dwóch transzach, dnia 16 lutego i 11 czerwca tego samego roku, po czym środki zostały rozdysponowane przez Fundację.

Przedstawiając powyższe, pragnę poinformować, że przekazane informacje są jedynymi, jakimi dysponujemy.

W zastępstwie Ministra Finansów
SEKRETARZ STANU
Ludwik Kotecki

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Departament Spraw Parlamentarnych (dot. DSPA-4813-292-(1)/11).
2. Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Departament Prawno – Traktatowy (dot. DPT 2113/19/2011/75044/LK).